

A TÁMOP 2.2.1. operatív program 1., 2. és 3. alprojektje

Tanácsadó Testületi összefoglalója az alprojektek tevékenységéről

Az elmúlt két évben az 1. számú alprojektben fejlesztett **Pályakövetési Rendszer (PKR)** céljaiban megfogalmazódott az elvárás, hogy az a szak- és felnőttképzés, valamint a felsőoktatás teljes rendszerén működjön. Elkészítői a célokat kiegészítették az OECD ajánlásaival és együttműködést kezdeményeztek egyéb operatív programokban folyó társprojektekkel (Pályaorientáció, Diplomás Pályakövetési Rendszer, XXI. század iskolája, Munkaerő-piaci előrejelzések).

A PKR nemcsak azt mutatja meg, hogy az iskolarendszerű szakképzésbe bekerült fiatal, vagy a felnőttképzésbe, felsőoktatásba bekerült fiatal felnőtt hogyan, milyen stációkon keresztül jut el a munka világába, végzettségének, szakképzettségének megfelelő munkát kap-e, stb., hanem ebből a rendszerből a szakképzés kibocsájtás jellemzőit, az iskola-munka átmenetet, a munkaerő-piaci mozgást, a képzéshasznosulást és -minősítést, a hatékonyságot, az egyéni-társadalmi megtérülést és a mobilitási jellemzőket is ki lehet olvasni, amelyet a projekt megvalósítói „Nemzeti Szaktudás Kataszter”-nek neveztek el.

Ezek a szolgáltatási elemek segítségével lehetnek a munkavállalónak, a munkaadónak, a szak- és felnőttképzőknek, a felsőoktatásnak, valamint a regionális és fejlesztési képzési bizottságoknak (RFKB), amikor azok az iskolarendszerű szakképzés számára az irány-arányt meghatározzák, valamint a szakmapolitikának a jogszabály-alkotási folyamatban.

Az 1. sz. alprojektben a pályázatban vállalt indikátor-szám határidőre teljesült. A Pályakövetési Rendszer használhatóságát a jogszabályoknak a PKR-rel való összhangja, illetve az állami adatbázisból letöltött friss adatokkal való feltöltése és annak meghatározott időben történő frissítése határozza meg.

Elkészült a PKR - munkavállalói és munkáltatói szerepkörben kipróbálásra alkalmas tesztadatokkal feltöltött és „üzemképesnek” bizonyult - informatikai rendszere

A Tanácsadó Testület megállapította, hogy a rendszer hasznosítása érdekében sürgősek lennének a jogszabályi változások, illetve fontos feladat az adatbázis valós adatokkal való feltöltése. A TÁMOP

2.2.1 pályázat folytatásaként egy új pályázat a PKR felhasználhatóságának kimunkálására, a társ pályázatokban kifejlesztett „rendszerek” kompatibilitására helyezheti a hangsúlyt.

A vállalt fejlesztési tevékenységek a „**Minőségbiztosítás**” 2. sz. alprojektben is megvalósultak, kidolgozásra került a szakmai módszertan, kialakult a minőségbiztosítást támogató mentori hálózat az országban, a szoftver- és adatbázis-fejlesztés mellett több mint 1000 szak- és felnőttképző intézményben megkezdődött az Egységes Szakképzési Minőségirányítási Keretrendszer (ESZMK) bevezetése. Az alprojektben elkészült a rendszer fejlesztését megalapozó átfogó tanulmány, ennek alapján a megvalósítás részletes módszertanát leíró Módszertani Kézikönyv az Egységes Szakképzési Minőségirányítási Keretrendszer bevezetéséhez, meghatározták a kulcsindikátorokat a szakképző intézmények számára, és elkészültek a munkához szükséges formanyomtatványok az ESZMK-hoz csatlakozó intézmények és a mentorok számára.

Megtörtént az intézmények és a mentorok módszertani felkészítése az ESZMK kipróbálására. A résztvevő intézmények, a mentorok, a Tanácsadó Testület tagjai is megfogalmazták az alprojekt megvalósításának folyamatában, valamint az alprojekt elkészültekor is, hogy az ESZMK az Európai Minőségbiztosítási Referencia Keretrendszer (EQARF) követelményeit teljesíti, mind az iskolarendszerű szakképzésben, mind a felnőttképzésben alkalmazható, és az ESZMK mint minőségbiztosítási rendszer jól alkalmazható intézményi szinten, mert közös alapot jelent a minőségbiztosításban, ugyanakkor az intézményi specialitásokat is kezeli.

A Minőségbiztosítási alprojekt is kiemelkedő fejlesztő munkát végzett, annak ellenére, hogy az indulás óta a magyar állam az Európai Unió felé deklarálta az iskolarendszerű oktatás és az iskolarendszeren kívüli felnőttképzés rendszertani megkülönböztetését, az előbbit a kötelező állami feladatok közé, míg utóbbit a szabad szolgáltatások rendszerébe sorolva.

Ezen döntés alapján a modell széleskörű elterjesztése Borsi Árpád testületi tag véleménye szerint kissé problematikusabb lett, ezért a modell rövid távú bevezetésének előmozdítását egyelőre nem tartja időszerűnek.

A Tanácsadó Testület tagjainak véleménye megoszlik a Rendszer külső tanúsításáról.

Vannak, akik kifejezetten nem értenek egyet a rendszer külső tanúsítását, rangsorok felállítását és ez által közvetve az intézmények szakmai, sőt pénzügyi, támogatási megkülönböztetését célzó

javaslatokkal, amelyek csak egy sok éve sikeresen működő kísérleti szakasz esetlegesen kitűzött céljai lehetnek.

A Tanácsadó Testület tagjainak másik része javasolja az ESzMK-t, mint belső értékelési keretrendszer az iskolai rendszerű szakképző intézmények esetében az oktatási kormányzat által tervezett közoktatási intézményekben bevezetendő szakmai (ön- és külső) ellenőrzéssel, értékeléssel összekapcsolni, annak kidolgozásakor figyelembe venni és erre a fejlesztésre, illetve annak tapasztalataira támaszkodni a szakképző intézmények specialitásainak bemutatására. Az ESzMK alapját képező EQARF indikatív jellemzői olyan általánosságban kerültek megfogalmazásra, hogy azok bármely más oktatási szektorra, így a közoktatásra is könnyen értelmezhetőek és átültethetőek.

Ezek a tagok javasolják a továbbfejlesztés során az ESzMK működtetésének eredményei (önértékelés, meghatározott indikátorok) alapján az intézményeknek az Oktatási Hivatal és más szereplők bevonásával történő tanúsítását is. Az intézmények tanúsítása nem csak a megfelelés eldöntését (igen-nem kapcsoló) szolgálná, hanem egyben azok mérhető, számszerűsített minősítését is adhatná, ezen tagok véleménye szerint. A Tanácsadó Testületben javaslat merült fel arra vonatkozóan, hogy a közzétételt önkéntesen vállaló tanúsított intézmények rangsorát egy erre a célra létrehozott honlapon vagy az NSZFI honlapján meg lehessen jelentetni, amely információ segítené a fiatalokat, szülőket a szakmaválasztásban, a munkaadókat a munkaerő-piacon való tájékozódásban stb. Egy ilyen értékelés igényét – a rangsor lehetőség szerinti önkéntes közzétételével kiegészítve - az RFKB-k is támogatnák.

A „**Vizsgarendszer fejlesztése**” c. 3. sz. alprojekt kidolgozása során jól elkülönült a szakmai vizsgák hatósági és szakmai ellenőrzése. A projekten belül felkészítették a szakmai vizsga ellenőrzését végzőket, és kipróbálásra is került az ellenőrzés, melyet egy olyan szoftver és adatbázis segít, amelyek a vizsgák szervezését és kiválasztását is szolgálják. Az alprojekt megvalósítása során a bemeneti kompetenciák mérési-értékelési módszerének és eszközének kialakítására is sor került. A szakmai vizsgák hatósági ellenőrzése és a vizsgahelyek, vizsgaszervező intézmények akkreditációja követelményeinek és dokumentumrendszerének kidolgozásában együttes munka folyt az Oktatási Hivatallal.

A Tanácsadó Testület ismét felvetette a projekt megvalósulása során sokszor megbeszélte, mindenki

számára megnyugtató definíció megtalálása érdekében a kompetencia értelmezésének, meghatározásának kérdését. A bemeneti kompetenciákhoz kifejlesztett mérőeszközök nagy száma azt sugallja, nem biztos, hogy sikerült a kompetenciák pontos definiálása, inkább az egyes szakképesítésekhez kötődő részletes leírás jellemzi a képesség-együtteseket, és ezért jelenik meg a mérőeszközök nagy száma a projektben.

A **Tanácsadó Testület egyöntetű véleménye**, hogy a három alprojekt megvalósulása sok értéket teremtett, jól használhatók az elkészült anyagok, szoftverek, amelyek továbbfejlesztése szükséges a következő években annak érdekében, hogy a jogszabályi változásokkal összhangban mindezek az alprojekt elemek növeljék a szakképzés minőségét és hatékonyságát. A minőségbiztosítás területén az ESzMK megalkotásával hazánk az EU tagországok közül elsőként hangolta össze szakképzési minőségbiztosítási rendszerét az európai irányelvekkel.

Budapest, 2010. november 16.

TT – tagok:

Borsi Árpád
sk.

Dr Gutassy Attila
sk.

Molnárné Stadler Katalin
sk.

Dr. Polonkai Mária
sk.

Pósfai Péter
sk.

Szilárd Imre
sk.